

ARAŞTIRMA / RESEARCH

Ailesi ile Yaşayan ve Ailesinden Ayrı Yaşayan Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü Öğrencilerinde Yaşam Kalitesi, Depresyon, Anksiyete ve Stresin Karşılaştırılması

Comparison of Quality of Life, Depression, Anxiety and Stress in Physiotherapy and Rehabilitation Students Living with Parents and away from Parents

İlknur NAZ, Doç. Dr, Nazlı KOL, Öğrenci, Şeyma ALTINTAŞ, Öğrenci, Badel KIRPIK, Öğrenci, Roni EMRE, Öğrenci, Büşra KOCA, Öğrenci, Sinem AYGÜN, Öğrenci

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü

İletişim/Correspondence:

İlknur NAZ, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İzmir
E-posta: ilknurnaz4@gmail.com

İş Telefonu: 0232 329 35 29 (4716)

Özet

Amaç: Üniversite döneminde aile ile yaşama ya da aileden ayrı yaşama öğrencilerin farklı psikolojik semptomlar ile karşılaşmasına sebep olmaktadır. Bu çalışmanın amacı Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü'nde okuyan öğrencilerde aile ile ya da aileden ayrı yaşamanın, öğrencilerde yaşam kalitesi, depresyon, anksiyete ve stres üzerine etkilerinin karşılaştırılmasıdır. **Gereç ve Yöntem:** Çalışmaya 112'si (%75.2) ailesinden ayrı yaşayan, 37'si (%24.8) ailesi ile yaşayan olmak üzere toplam 149 Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü öğrencisi (ortalama yaş;19.49±1.04) dâhil edildi. Ailesinden ayrı yaşayan öğrenciler evde ve yurttan kalan öğrenciler olarak gruplandırıldı. Tüm katılımcıların demografik özellikleri kaydedildi. Depresyon, anksiyete ve stres için Depresyon, Anksiyete ve Stres Ölçeği, yaşam kalitesini değerlendirmek için Nottingham Sağlık Profili kullanıldı. Ölçek sonuçlarının karşılaştırılmasında Mann Whitney U Testi kullanıldı. **Bulgular:** Depresyon, anksiyete, stres ve yaşam kalitesi skorları ailesi ile yaşayan öğrencilerde daha kötü seyretmekle birlikte aradaki fark istatistiksel açıdan anlamlı değildi ($p>.05$). Ailesinden ayrı yaşayan öğrencilerde; yurttan ya da başka ev ortamında kalan grupların anksiyete, depresyon ve stres skorları benzerdi ($p>.05$). Yurttan yaşayan öğrencilerin yaşam kalitesi skorları daha kötü gibi görünse de fark istatistiksel açıdan anlamlı değildi ($p=.542$). **Sonuç:** Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü öğrencilerinde farklı düzeylerde anksiyete stres ve yaşam kalitesi etkilenimleri görülse de çalışmamız sonuçları bu etkilenimin aileden ayrı yaşamak ya da yaşanılan ortam şartları ile ilişkisi olmadığını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, depresyon, ebeveynler, öğrenciler, stres, yaşam kalitesi.

Abstract

Objective: Living with parents or away from their parents causes students to experience different psychological symptoms during university period. The aim of this study is to compare the effects of living with or without parents on quality of life, depression, anxiety and stress among physiotherapy and rehabilitation students. **Material and Methods:** A total of 149 Physiotherapy and Rehabilitation students (mean age;19.49±1.04 years) were included in the study, of which 112(%75.2) were away from their parents and 37(%24.8) were living with their parents. Students living away from their parents were grouped as student staying at home and in dormitories. Demographic characteristics of all participants were recorded. Depression, Anxiety and Stress Scale were used for depression, anxiety and stress, and Nottingham Health Profile was used to evaluate quality of life. Mann Whitney U Test was used to compare the results. **Findings:** Depression, anxiety, stress and quality of life scores were worse among the students living with their parents, but the difference was not statistically significant ($p>.05$). In students living away from their parents; the anxiety, depression and stress scores of the groups staying in the dormitory or other home environment were similar. ($p>.05$). Although the quality of life scores of the students living in the dormitory seemed to be worse, the difference was not statistically significant ($p=.542$). **Conclusion:** Although different levels of anxiety, stress and quality of life effects were observed in the Physiotherapy and Rehabilitation students, the results of our study showed that this effect was not related to living away from parents or living conditions.

Keywords: Anxiety, depression, parents, students, stress, quality of life.

Giriş

Üniversite dönemi öğrenciler için hayata atılmada önemli bir basamaktır. Bu uyum sürecinde yeni bir ortamla karşılaşma, barınma şartları, kişiler arası uyum, ekonomik koşullar, beslenme problemlerinin yanı sıra aileden uzak kalmanın da yaşam kalitesi ve psikoloji üzerine etkisi vardır (Pamuk, Hamurcu, Armağan, 2014). Ergenlik ile genç yetişkinlik arasında kalan bu zaman diliminde ailesinden ayrı yaşayan öğrencilerin karşılaştığı zorluklar ve yeni bir ortama uyum çabası bu kişileri psikolojik faktörler açısından da etkilemekte, öğrenciler duygusal, davranışsal ve düşünsel olarak yaşamın farklı alanlarında değişim ve zorlanma içine girmektedirler. Bu dönemde üniversite öğrencilerinde depresyon, anksiyete ve stres gibi ruhsal belirtiler görülebilmektedir (Kara, 2009; Ozhan & Boyacı, 2018).

Stres herhangi bir tehdit durumunda kişinin algıladığı günlük hayatı etkileyen ruhsal bir gerilimdir (Baltaş&Baltaş, 2008). Üniversite yaşamı öğrencilerin farklı yönlerden stres ve kaygı yaşamalarına sebep olan yaşam alanıdır (Peterson, 1996). Öğrencilerin ilk yıllarında algıladıkları stres arttıkça üniversite hayatlarına alışma süreçleri uzamakta, bunun kişilerin olaylara bakış açısıyla ilişkili olduğu bildirilmektedir (Sağel-Çetiner, Sayın-Karakaş, Selçuk Şakiroğlu, 2018; Kapıcı, 2004).

Depresyon ruhsal bozukluklar içerisinde en yaygın olanıdır (Doğan, 2000). Dünya Sağlık Örgütü raporlarına göre depresyon; fiziksel, toplumsal, ekonomik ve duygusal sorunlara yol açan hastalıklar arasında dördüncü sırada yer almaktadır (Cryan, 2002). Öğrencilerde depresyon ve anksiyete belirtilerinin yüksek olduğu ve depresyon düzeyi arttıkça yaşam kalitesinin her alanda bozulduğu, sağlığın olumsuz yönde etkilendiği saptanmıştır (Kaya, Genç, Kaya, Pehlivan, 2007; Aydemir, Ergün, Soygür, Kesibir, Tulunay, 2009).

Yaşam kalitesi bireylerin kendi ölçütleri doğrultusunda, sahip olduklarını karşılaştırarak elde ettiği bir kavram olup genel iyilik durumunun en önemli belirleyicilerinden biridir. (Gündoğar, Sallan Gül, Uskun, Demirci, Keçeci, 2007). Yaşam kalitesi her yaş grubunda olduğu gibi üniversite öğrencileri için de önemli olup, cinsiyet, yaş, sağlık durumu, ekonomik koşullar, sosyal destek imkânları ve çevresel faktörler gibi birçok konudan etkilenmektedir (Özgür, Babacan Gümü, Durdu, 2010).

Literatürde ailesi ile yaşayan ve ayrı kalan öğrencilerde stresle başa çıkma, sosyal destek, kaygı düzeyleri ve yaşam doyumuyla ilgili çeşitli araştırmalar yer almaktadır. Fakat çalışmalar sıklıkla karma grup öğrenciler üzerinde yapılmış olup (Özgür vd, 2010; Fırat, Kaya, 2015; Cengiz, Serdar, Donuk, 2016), aile ile ya da aileden ayrı yaşayan öğrencileri salt bir bölüme özel olarak yaşam kalitesi, stres, anksiyete ve depresyon etkilenimi açısından inceleyen inceleleyen çalışma bulunmamaktadır.

Amaç

Araştırmamızın amacı ailesi ile yaşayan ve ailesinden ayrı yaşayan Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü öğrencileri arasında yaşam kalitesi, depresyon, anksiyete ve stres yönünden herhangi bir farklılık olup olmadığını saptamaktır. İkincil olarak ise ailesinden ayrı yaşayan öğrencilerde ev ve yurt ortamında kalmanın sayılan değişkenler açısından fark yaratıp yaratmadığını incelemektir.

Çalışmanın hipotezleri;

Ho: Aile ile yaşayan ve ailesi ile yaşayan Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü öğrencilerinde yaşam kalitesi, anksiyete, depresyon skorları arasında fark yoktur.

H1: Aile ile yaşayan ve ailesi ile yaşayan Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü öğrencilerinde yaşam kalitesi, anksiyete, depresyon skorları arasında fark vardır.

Gereç ve Yöntem

Kesitsel bir çalışma olarak planlanan araştırmamız Nisan 2019 – Mayıs 2019 tarihleri arasında İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümünde gerçekleştirildi. Araştırmamız İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'nda 27.03.2019 tarihli 136 karar numarasıyla kabul edildi. Tüm katılımcılar çalışmanın yöntemi ve değerlendirme parametreleri hakkında bilgilendirildi ve yazılı onamları alındı. Araştırmamız insan ögesi içerdiğinden Helsinki Deklarasyonu 2013 prensiplerine uygun olarak yapıldı.

Çalışma örneklemini için Fizyoterapi ve Rehabilitasyon bölümü birinci, ikinci ve üçüncü sınıflarında öğrenim görmekte olan 18-24 yaş aralığındaki toplam 192 öğrenciye ulaşıldı. Türkçe okuyup yazamayan ve kronik hastalığı bulunan öğrenciler araştırma dışı bırakıldı (Ilçın, Tomruk, Yeşilyaprak, Karadibak, Savcı, 2018). Sonuç olarak araştırmaya katılmaya gönüllü 149 Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü öğrencisi ile araştırma tamamlandı.

Çalışmada kullanılan ölçekler öğrencilere batarya şeklinde sunuldu. Öğrencilere ders öncesinde araştırma ve ölçekleri nasıl dolduracakları ile ilgili bilgilendirme yapıldı. Katılımcılara öncelikle veri kayıt formları dağıtıldı. Ardından sırasıyla anketler dağıtılıp doldurulması istendi.

Değerlendirme kapsamında; araştırmaya katılacak öğrencilere ait cinsiyet, yaş gibi demografik bilgiler ile öğrenim ve ikamet bilgileri kaydedildi. Depresyon, anksiyete ve stres için Depresyon, Anksiyete ve Stres Ölçeği (DASÖ) (Lovibond, Peter, Lovibond, Sydney, 1995; Akın, Çetin, 2007) yaşam kalitesini değerlendirmek için Nottingham Sağlık Profili kullanıldı (Hunt, McEwen, McKenna, 1985; Küçükdeveci vd, 2000). Her iki ölçek için Türkçe geçerlik güvenilirliğini yapan yazarlardan yazılı izin alındı.

Anketler toplandıktan sonra öğrenciler ailesi ile yaşayan ve ailesinden ayrı yaşayan olarak iki gruba ayrıldı. Ailesinden ayrı yaşayan öğrenciler evde ve yurttan kalan öğrenciler olarak sınıflandırıldı (Özgür vd, 2010).

Sonuç Ölçümleri

Depresyon, Anksiyete Stres Ölçeği: Lovibond ve ark. tarafından geliştirilmiştir. Toplam 42 maddeden oluşmakta; maddelerin 14'ü depresyon, 14'ü anksiyete ve 14'ü stres boyutlarına ait skorlama sağlamaktadır. Ölçek '0' bana hiç uygun değil, '1' bana biraz uygun, '2' bana genellikle uygun ve '3' bana tamamen uygun şeklinde 4'lü Likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Her bir boyut için alınan puanların yüksek olması, bireyin ilgili probleme sahip olduğunu ortaya koymaktadır (Lovibond vd., 1995). Ölçeğin Türkçeye uyarlaması Akın ve Çetin tarafından yapılmıştır (2007).

Nottingham Sağlık Profili: İngiltere Nottingham Üniversitesi Queens Tıp Merkezi Toplum Sağlığı Bölümünde bir grup araştırmacı tarafından 1975 yılında geliştirilme çalışmaları başlatılan ölçek 1981 yılında tamamlanmıştır. Evet/hayır şeklinde cevaplanan, 38 maddeden oluşan, uyku durumu, enerji düzeyi, emosyonel durum, sosyal izolasyon durumu, fiziksel mobilite ve ağrı olmak üzere altı alanda yaşam kalitesini değerlendiren bir ölçektir. Yüksek skor kötü yaşam kalitesini göstermektedir (Hunt vd., 1985). Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Küçükdeveci ve ark. tarafından yapılmıştır (2000).

İstatistiksel Analiz

Elde edilen tüm verilerin analizi "SPSS 20.0 for Windows" istatistik programı kullanılarak yapıldı. Verilerin normal dağılım gösterip göstermedikleri Shapiro Wilk testi ile incelendi. Kategorik değişkenler yüzde (%), sürekli değişkenler ise veri dağılımı normal olmadığından ortanca (çeyrekler arası aralık) olarak ifade edildi. Grupların ölçümle belirlenen değerlerinin karşılaştırılmasında; Mann Whitney-U testi, sayımla belirlenen değişkenlerde ise Fisher'in Kesin testi kullanıldı. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak kabul edildi.

Bulgular

Çalışmamıza katılan 149 öğrencinin 112'si (%75.16) ailesinden ayrı yaşamaktaydı. Ailesi ile yaşayan ve ailesinden ayrı yaşayan öğrenciler yaş ve cinsiyet dağılımı açısından benzer özellik göstermekte ($p > .05$, Tablo 1), öğrenim bilgileri açısından ise ailesinden ayrı yaşayan grupta birinci sınıf öğrencilerinin yoğunlukta olduğu görülmekteydi ($p = .003$, Tablo 1). Anksiyete, depresyon, stres ve yaşam kalitesi skorları ailesi ile yaşayan öğrencilerde daha kötü seyretmekle birlikte aradaki fark istatistiksel açıdan anlamlı değildi ($p > .05$, Tablo 1).

Tablo 1. Ailesi ile ve Ailesinden Ayrı Yaşayan Öğrencilerin Verilerinin Karşılaştırılması

Değişken	Tüm öğrenciler (n=149)	Ailesi ile Yaşayan Öğrenciler (n=37)	Ailesinden Ayrı Yaşayan Öğrenciler (n=112)	p*
Yaş (yıl)	20(19,20)	20(19,20)	19(19,20)	.207
Cinsiyet n(%)				
Kadın	110 (73,8)	28(75,7)	82(73,2)	.768
Erkek	39 (26,2)	9(24,3)	30(26,8)	
Sınıf n(%)				
1. Sınıf	53 (35,6)	5 (13,5)	48 (42,9)	.003
2. Sınıf	49 (32,9)	14 (37,8)	35 (31,3)	
3.Sınıf	47 (1,5)	18 (48,6)	29 (25,9)	
Depresyon Skoru	10(5,15)	11(6,16)	10(5,15)	.819
Anksiyete Skoru	9(4,14)	10(4,14)	8(4,13)	.783
Stres Skoru	15(10,20)	16(12,21)	15(10,20)	.403
Yaşam Kalitesi Skoru	103(49,180)	140(63,221)	101(37,170)	.110

Veriler ortanca (çeyrekler arası aralık) ya da yüzde (%) olarak sunulmuştur. *Mann Whitney-U Test, Ki Kare Test

Ailesinden ayrı yaşayan öğrenciler yurttan ya da başka ev ortamında kalan olarak incelendiğinde; grupların hem demografik verilerinin hem de anksiyete, depresyon ve stres skorlarının benzer olduğu sonucuna varıldı ($p > .05$, Tablo 2). Yurttan yaşayan öğrencilerin yaşam kalitesi skorları daha kötü gibi görünse de fark istatistiksel açıdan anlamlı değildi ($p = .542$, Tablo 2).

Tablo 2. Ailesinden Ayrı Öğrencilerde Yurt ve Ev Ortamında

Yaşayanların Verilerinin Karşılaştırılması

Değişken	Ev Ortamında Yaşayan Öğrenciler (n=41)	Yurttan Yaşayan Öğrenciler (n=71)	p*
Yaş (yıl)	20(19,20)	19(19,20)	.819
Cinsiyet n(%)			
Kadın	30(73,2)	52 (73,2)	.994
Erkek	11(26,8)	19 (26,8)	
Sınıf n(%)			
1. Sınıf	14 (34,1)	34 (47,9)	.053
2. Sınıf	11 (26,8)	24 (33,8)	
3.Sınıf	16 (39,0)	13(18,3)	
Depresyon Skoru	9(5,19)	10(5,14)	.949
Anksiyete Skoru	8(5,12)	8(4,13)	.875
Stres Skoru	15(11,22)	15(10,19)	.601
Yaşam Kalitesi Skoru	87(35,173)	104(47,162)	.542

Veriler ortanca (çeyrekler arası aralık) ya da yüzde (%) olarak sunulmuştur. *Mann Whitney-U Test, Ki Kare Test

"Öğrencilerde aileden ayrı yaşamak depresyon, anksiyete ve stresi etkilememiştir."

Tartışma

Ailesi ile yaşayan ve ailesinden ayrı yaşayan Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü öğrencilerinde yaşam kalitesi, depresyon, anksiyete ve stresin karşılaştırılması amacıyla yapmış olduğumuz araştırmamız; Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü öğrencilerinde farklı düzeylerde anksiyete, depresyon, stres ve yaşam kalitesi etkilenimleri görünse de bu etkilenimin aileden ayrı yaşamak ya da yaşanan ortam şartları ile ilişkisi olmadığını göstermiştir.

Üniversite öğrencilerinde yaşanan ortam ile ilgili yapılan farklı çalışmalarda ev ve yurttan kalan öğrencilerde yaşam doyumu, ailesi ile yaşayan ve ailesinden ayrı yaşayan öğrencilerde stresle başa çıkma tarzları, algılanan sosyal destek, kaygı düzeyleri ve psikolojik belirtiler incelenmiştir (Özgür vd., 2010; Fırat&Kaya, 2015; Cengiz vd., 2016). Fırat ve ark. nın yapmış oldukları çalışmada ailesi yanında kalan öğrencilerin aileden algılanan ve toplam algılanan sosyal destek puanları, yurttan kalan öğrencilerin aileden algılanan ve toplam algılanan sosyal destek puanlarından yüksek bulunmuş, algılanan sosyal destek artıkça çaresiz stresle başa çıkma stilleri kullanımının arttığı görülmüştür (Fırat&Kaya, 2015). Bizim çalışmamızda ise bu sonuçtan farklı olarak aralarında anlamlı fark olmasa da ailesi ile yaşayan öğrencilerin depresyon, anksiyete, stres ve yaşam kalitesi skorları daha kötü görünmektedir. Cengiz ve ark. yaptıkları çalışmada aileden ayrı yaşayanların stresle başa çıkmada aile yanında kalan katılımcılara oranla daha başarılı

olduklarını bulmuşlardır (Cengiz vd., 2016). Bu çalışmada aynı zamanda kadın katılımcıların erkeklere oranla stresle başa çıkma tarzlarının daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Çalışmamızda da benzer şekilde ailesi ile yaşayanların stres düzeyleri daha yüksek gibi görünmektedir. Ancak farklı cinsiyetlerdeki öğrencilerin tutumları incelenememiştir. İlerleyen çalışmalarda daha fazla katılımcı ile cinsiyet gibi demografik veriler için subgrup analizi yapılarak sonuçların farklı yorumlanabileceği görülmüştür.

Literatürde yaşam kalitesi ve yaşam doyumu arasında pozitif ilişki olduğunu gösteren çalışmalar mevcuttur (Arslan&Akkaş, 2014; Wang, Kao, Huan, Wu, 2011). Özgür ve ark. evde kalan öğrencilerin yaşam doyumunun yurttan kalan öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna varmışlardır (Özgür vd., 2010). Bizim çalışmamızda da fark anlamlı olmamakla birlikte yurttan yaşayan öğrencilerin yaşam kalitesi skorları daha kötü seyretmiştir.

“Öğrencilerde aileden ayrı yaşamak yaşam kalitesini etkilememiştir.”

Çalışmamızda depresyon, anksiyete ve stres skorları daha düşük olan ailesinden ayrı yaşayan grupta birinci sınıftaki öğrencilerin sayıca fazla olması dikkat çekmektedir. Yapılan çalışmalar bizim çalışmamızdan farklı olarak birinci sınıftaki öğrencilerin anksiyete düzeylerinin üst sınıflara oranla daha yüksek olduğunu göstermiştir (Bayram & Bilgel, 2008; Wong, Cheung, Chan, Ma, Tang, 2006). Bu farkın Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümündeki derslerin yıllara göre zorluk derecesinin giderek artması ve birinci sınıftaki öğrencilerin henüz iş kaygısının başlamamış olmasından kaynaklanabileceğini düşünmekteyiz.

Çalışma gruplarımızın skorları incelendiğinde öğrencilerin her iki grupta da hafif derecede depresyon, anksiyete ve strese sahip oldukları görülmüştür. Farklı bölümlerde okuyan üniversite öğrencilerinin yaşadıkları ortama bakılmaksızın depresyon ve anksiyete durumlarını inceleyen çalışmalarda da benzer sonuçlar görülmektedir (Tezel vd., 2010; Aylaz, Kaya, Dere, Karaca, Bal, 2007; Deniz&Sümer, 2010). Üniversite öğrencileri aile ile yaşama ya da aileden ayrı kalma faktörlerinden bağımsız olarak psikolojik etkilenim açısından ele alınmalı, öğrencilerin yeni bir ortama uyum sağlamaya çalıştıkları ve her yönden sorumluluk aldıkları bu dönemde stresle karşılaşabilecekleri unutulmamalı ve üniversitelerin psikolojik danışmanlık imkânlarının iyileştirilmesi üzerine çalışılmalıdır.

Araştırmamızın Sınırlılıkları

Çalışmamız tek bir üniversitede yapılmıştır. Bu durumda üniversitenin konumu, mevcut yurt imkânları, üniversiteye ulaşım gibi farklı faktörler de sonuçları etkileyebilmektedir. Sonraki çalışmaların çok merkezli tasarlanması bu limitasyonu ortadan kaldıracaktır. Ayrıca çalışmamızda ulaşım ile ilgili faktörlerin de ayrıntılı sorgulanmamış olması bir limitasyon olarak düşünülebilir. İlerleyen çalışmalarda daha ayrıntılı sorgulama yapılması ve yaşam kalitesi, anksiyete, depresyon ve stres etkilenimine sebep olabilecek farklı faktörler üzerinde durulmasını önermekteyiz. Çalışmamızdaki bir başka limitasyon; katılımcı sayısı açısından grupların homojen dağılmaması sayılabilir. Özellikle araştırma popülasyonunun %75'ni ailesinden ayrı kalan öğrenciler oluşturmakta bu öğrencilerin ise büyük kısmı yurt ortamında yaşamaktadır.

Her ne kadar katılımcılara anket sorularına cevap verirken sakın düşünülmesi gerektiği hakkında bilgi verilmiş olsa da anketlerin kalabalık bir sınıf ortamında, teneffüs ve öğle araları gibi kısıtlı zaman diliminde yapılması soruların doğru bir şekilde düşünülmemesi ve anketlerdeki kişisel soruların gizliliği açısından farklı cevaplar verilmesine neden olmuş olabilir. Bunun için anketlerin daha sessiz bir ortamda ve daha uzun bir zaman diliminde yapılmasının öğrencilerin sorulara daha fazla odaklanması ve vereceği cevapları daha doğru bir şekilde belirlemesi açısından etkili olacağını düşünmekteyiz.

“Ev ya da yurttan yaşayan öğrencilerin yaşam kaliteleri benzerdir.”

Çalışmamızda yurttan kalan öğrencilerin üniversiteden önce de yurttan kalıp kalmadığı sorgulanmamıştır. Önceden yurttan kalan öğrencilerin duruma alışma süresinin fazla olmasından dolayı depresyon, anksiyete ve stresle başa çıkması daha kolay olabilir. Sonraki çalışmalarda bu faktöre yer verilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Sonuç

Sonuç olarak çalışmamız ailesi ile yaşayan ve ailesinden ayrı yaşayan Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü öğrencilerinde yaşam kalitesi, depresyon, anksiyete ve stres skorları arasında fark olmadığını göstermiştir.

“Ev ya da yurttan yaşayan öğrencilerde depresyon, anksiyete ve stres skorları benzerdir.”

Alana Katkı

Üniversite öğrencilerinde aile ile yaşamın psikolojik belirtiler ve yaşam kalitesi üzerine etkisini inceleyen çalışmalar sıklıkla karma grup öğrencilerde yapılmıştır. Çalışmamız salt Fizyoterapi ve Rehabilitasyon bölümü öğrencilerine ait veri sunması açısından ilk çalışma olup, literatüre önemli katkı sağlayacak, ilerleyen çalışmalarda farklı fakülte veya bölümlerde okuyan öğrencilerde aile ile yaşamın yarattığı etkilenimler karşılaştırmalı olarak yorumlanabilecektir.

Çıkar Çatışması: Bu çalışma ile ilgili olarak herhangi bir nakdi/aynı yardım alınmamıştır. Herhangi bir kişi ve/veya kurum ile ilgili çıkar çatışması yoktur.

KAYNAKLAR

- Akin, A., & Çetin, B. (2007). The Depression Anxiety and Stress Scale (DASS): The study of Validity and Reliability. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 7(1).
- Arslan, S., & Akkas, O. A. (2014). Quality of college life (QCL) of students in Turkey: Students' life satisfaction and identification. *Social Indicators Research*, 115(2), 869-884.
- Aydemir, Ö., Ergün, H., Soygür, H., Kesebir, S., & Tulunay, C. (2009). Quality of Life In Major Depressive Disorder: A Cross-Sectional Study. *Turkish Journal of Psychiatry*, 20(3).
- Aylaz, R., Kaya, B., Dere, N., Karaca, Z., & Bal, Y. (2007). Depressive symptom frequency among health high school students and the associated factors. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 8, 46-51.
- Baltaş, Z. ve Baltaş, A. (2008). Stres ve başa çıkma yolları. Remzi Kitabevi, İstanbul

- Bayram, N., & Bilgel, N. (2008). The prevalence and socio-demographic correlations of depression, anxiety and stress among a group of university students. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 43(8), 667-672.
- Cengiz, R., Serdar, E., & Donuk, B. (2016). Comparison of the ways of coping with stress of university students living and not living with their family. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2(3), 1000-1011.
- Cryan, J. F., Markou, A., & Lucki, I. (2002). Assessing antidepressant activity in rodents: recent developments and future needs. *Trends in Pharmacological Sciences*, 23(5), 238-245.
- Deniz, M. E., & Sümer, A. S. (2010). The evaluation of depression, anxiety and stress in university students with different self-compassion levels. *Eğitim ve Bilim*, 35(158), 115.
- Doğan, O. (2000). Depresyonun epidemiyolojisi. *Duygudurum Dizisi*, 1, 29-38.
- Firat, N., & Kaya, F. (2015). Yurtta veya ailesinin yanında kalan öğrencilerin sosyal destek düzeyleri ve stresle başa çıkma stillerinin incelenmesi. *Turkish Studies*, 10(7):407-426.
- Gündoğar, D., Sallan Gül, S., Uşkun, E., Demirci, S., & Keçeci, D. (2007). Investigation of the predictors of life satisfaction in university students. *Journal of Clinical Psychiatry*, 10(1), 14-27.
- Hunt, S. M., McEwen, J., & McKenna, S. P. (1985). Measuring health status: a new tool for clinicians and epidemiologists. *JR Coll Gen Pract*, 35(273), 185-188.
- Kapıcı, E. G. (2004). Bullying type and severity among elementary school students and its relationship with depression, anxiety and self esteem. Ankara University, *Journal of Faculty of Educational Sciences*, 37(1), 1-13.
- Kara, D. (2009). The factors causing stress in education life and the study of students' attitudes in coping with stress according to their families' features. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22, 255-263.
- Kaya, M., Genc, M., Kaya, B., & Pehlivan, E. (2007). Prevalence of depressive symptoms, ways of coping, and related factors among medical school and health services higher education students. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 18(2), 137.
- İlçin, N., Tomruk, M., Yeşilyaprak, S. S., Karadibak, D., & Savcı, S. (2018). The relationship between learning styles and academic performance in TURKISH physiotherapy students. *BMC Medical Education*, 18(1), 291.
- Küçükdeveci, A. A., McKenna, S. P., Kutlay, S., Gürsel, Y., Whalley, D., & Arasil, T. (2000). The development and psychometric assessment of the Turkish version of the Nottingham Health Profile. *International journal of rehabilitation research. Internationale Zeitschrift für Rehabilitationsforschung. Revue Internationale de Recherches de Readaptation*, 23(1), 31-38.
- Lovibond, P. F., & Lovibond, S. H. (1995). The structure of negative emotional states: Comparison of the Depression Anxiety Stress Scales (DASS) with the Beck Depression and Anxiety Inventories. *Behaviour Research and Therapy*, 33(3), 335-343.
- Özgür, G., Babacan Gümüş, A., & Durdu, B. (2010). Life Satisfaction of University Students Living at Home or in the Dormitory. *Journal of Psychiatric Nursing*, 1(1), 25-32.
- Ozhan, M. B., & Boyacı, M. (2018). Grit as a predictor of depression, anxiety and stress among university students: a structural equation modeling/Üniversite öğrencilerinde depresyon, anksiyete ve stresin yordayıcısı olarak azim: Bir yapısal eşitlik modellemesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 19(4), 370-377.
- Pamuk, Y., Hamurcu, H., & Armağan, B. (2014). Sınıf öğretmeni adaylarının durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin incelenmesi (İzmir-Buca Örneği). *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 293-316.
- Peterson, M. (1996). Health perception and behavior comparison between wellness program participants and non-participants. *Journal of Wellness Perspectives*, 12(3), 155-160.
- Sağel-Çetiner, E., Sayın-Karakaş G., Selçuk O.C., Şakiroğlu M. (2018). Perceived Stress and University Adaptation Process: The Mediating Role of Mindfulness. *Nesne Journal of Psychology*, 6(13):289-308
- Tezel, A., Arslan, S., Topal, M., Aydoğan, Ö., Koç, Ç., & Şenlik, M. (2009). The investigation of the problem solving skill and depression level of nursing students. *Journal of Anatolia Nursing and Health Sciences*, 12(4), 1-10.
- Wong, J. G., Cheung, E. P., Chan, K. K., Ma, K. K., & Wa Tang, S. (2006). Web-based survey of depression, anxiety and stress in first-year tertiary education students in Hong Kong. *Australian & New Zealand Journal of Psychiatry*, 40(9), 777-782.